

SOCIÁLNA INKLÚZIA NA SLOVENSKU: AKTUÁLNY VÝVOJ, AKTUÁLNY STAV A BUDÚCNOSŤ

**PhDr. Daniel Klimovský, PhD.
Technická univerzita v Košiciach
Ekonomická fakulta**

AGENDA

- Súčasný vývoj v sociálnej politike
- Nezamestnanosť a opatrenia vlády
- Rómska otázka
- Výzvy

VÝVOJ DO ROKU 2002

- Ekonomická transformácia viedla k potrebe štruktúrnych zmien v sociálnej politike Slovenska:
 - Alarmujúco vysoká miera nezamestnanosti (až 19% na konci roku 2000)
 - Významné regionálne disparity
 - Politiky vlády na riešenie existujúcich sociálnych problémov vyžadovali významné výdavky štátu

ZMENY V ROKU 2002

- V roku 2002 prijala vláda novú stratégiu:
 - Redukcia nezamestnanosti
 - Zvyšovanie efektívnosti sociálneho systému
 - Kľúčový cieľ: motivovať ľudí v produktívnom veku k práci a zároveň vytvárať systém sociálneho zabezpečenia, ktorý v prípade absencie vlastného príjmu poskytne všetkým občanom zdroje na pokrytie ich základných potrieb – založený na princípe solidarity

STRATÉGIA NA PODPORU RASTU ZAMESTNANOSTI

- Vláda schválila Stratégiu na rast zamestnanosti prostredníctvom reformy systému sociálneho zabezpečenia a trhu práce
- Nanešťastie nevenovalo sa dostatok pozornosti dôležitým faktorom ovplyvňujúcim sociálnu situáciu Slovákov:
 - Regionálne disparity v sociálnej a ekonomickej situácii Slovákov
 - Etnická dimenzia sociálnej závislosti

CIELE STRATÉGIE

- Identifikované ciele boli dosahované postupne, avšak najradikálnejšie zmeny nastali v januári 2004:
 - Sociálna pomoc a rodinná politika
 - Systém dôchodkového zabezpečenia a politika trhu práce
 - Predstavenie novej stratégie podpory zamestnanosti

NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN SOCIÁLNEJ INKLÚZIE

- Národný akčný plán sociálnej inklúzie 2004-2006: prvý dokument, v ktorom sa Slovensko zaviazalo pripojiť sa k cieľom EU v oblasti chudoby a sociálnej exklúzie
- Vypracovanie NAP bolo jednou z podmienok vstupu SR do EU

OPATRENIA VLÁDY

- Od r. 2004, viaceré dôležité opatrenia boli implementované vládou:
 - Informačné a konzultačné služby
 - Profesionálne konzultačné služby
 - Vzdelávanie uchádzačov o zamestnanie
 - Príspevok na zamestnanie postihnutých UoZ
 - Absolventská prax
 - Aktivačný príspevok
 - Projekty a programy
 - Príspevok na vytvorenie chránenej dielne

RÓMOVIA NA SLOVENSKU

- Oficiálne údaje: 2% rómskej menšiny, podľa iných odhadov je to až 9 - 10% slovenskej populácie (Liegeois and Gheorghe 1995)
- Diskriminácia Rómov zahŕňa obmedzený alebo žiaden prístup k vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti a iných základných služieb, neadekvátne bývanie, exklúziu..

DEFINÍCIA

- Rómska osada definovaná Jakoubekom and Hirtom (2008, p. 723), opisuje relatívnu autonómne sociálne formácie umiestnené na slovenskom vidieku, obývané predovšetkým rómskou populáciou
- Výhodou tohto pojmu je, že je založený na praktickosti a všeobecnom použití – každý predchádzajúci pokus o zavedenie novej terminológie stroskotal a nebol prijatý všeobecnou verejnosťou ani odborníkmi.

DEKÁDA INKLÚZIE RÓMOV

- Dekáda inklúzie Rómov 2005-2015 je politickým záväzkom európskych vlád v spolupráci so Svetovou bankou a Nadáciou otvorenej spoločnosti zlepšiť sociálno-ekonomický status a sociálnu inklúziu Rómov
- Slovensko, podobne ako iné krajiny vytvorilo národnú Dekádu akčného plánu, ktorá špecifikuje ciele a indikátory v prioritných oblastiach

VÝZVY I

- Politiky trhu práce nie sú dostatočne efektívne vo vzťahu k vybraným skupinám nezamestnaných, predovšetkým viacnásobne znevýhodnených
- Navrhnuté opatrenia zamestnanosti a trhu práce by mali byť uplatnené vo vzájomnej kombinácii, ako aj v kombinácii s inými formami podpory

VÝZVY II

- Pasca nezamestnanosti pokračuje aj naďalej ako fundamentálny problém pri riešení problému nezamestnanosti
- Najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných sa nachádza v marginalizovaných lokalitách, kde je veľmi nízka cena práce

VÝZVY III

- Nedostatok komplexných a dlhodobých politikov zameraných na rómsku menšinu – potreba vypracovať takúto politiku
- Široká politická vôľa riešiť túto situáciu
- Projekty by nemali byť tvorené z dôvodu existencie možnosti financovania, ale s ohľadom na reálne potreby

ĎAKUJEM ZA POZORNOST!

daniel.klimovsky@tuke.sk

